

mondriaan
fonds

Juryrapport Rudi Fuchs – Prijs voor de Kunstcritiek

Juryleden:

Carel Blotkamp
Arjen Oosterman
Timo de Rijk

Voorzitter: Flos Wildschut
Secretaris: Mirjam Beerman

Rudi Fuchs

Kunsthistoricus Rudi Fuchs is vooral bekend als museumdirecteur van achtereenvolgens het Van Abbe Museum, het Haags Gemeentemuseum en het Stedelijk Museum Amsterdam. Daarnaast was hij artistiek directeur van het Museo d'Arte Contemporanea in het Castello di Rivoli in Turijn en van de Documenta 7 in Kassel, alsmede curator van talloze exposities in binnen- en buitenland. Voor, tijdens en na deze directeurschappen is Fuchs echter altijd ook actief geweest als kunstcriticus. Het zijn de geschriften over beeldende kunst die de jury van de Prijs voor de Kunstcritiek nu wil bekronen.

Aanvankelijk schreef Fuchs recensies voor het *Eindhovens Dagblad*, gevolgd door essayistische teksten voor *De Gids*. Ook in zijn tijd als museumdirecteur is hij veel blijven schrijven, geen obligate voorwoorden, maar diepgaande teksten voor talrijke catalogi en andere publicaties over kunstenaars als Munch, Baselitz en Förg. Zijn historische belangstelling verloochende zich overigens niet, getuige boeken over Rembrandt en over duizend jaar Nederlandse schilderkunst. In de jaren negentig schreef hij daarnaast wekelijks een column voor *NRC Handelsblad*. Na zijn vertrek bij het Stedelijk Museum staat het schrijven bij Fuchs weer geheel op de voorgrond. Sinds 2009 verschijnen zijn teksten over kunst wekelijks in *De Groene*, onlangs gebundeld in *Kijken: een leesboek over kunst*.

De jury constateert dat Fuchs de laatste jaren, bevrijd van de rompslomp van de museale praktijk, een jaloersmakende bloei als schrijver doormaakt. Zijn recente stukken getuigen van een grote mate van frisheid en bevatten prachtige observaties. Vaak wijst hij de lezer op overeenkomsten en verschillen in het werk van hedendaagse en oude kunstenaars: Marien Schouten koppelt hij aan Ruysdael, Luc Tuymans aan Vincent van Gogh, Yael Bartana aan Jörg Immendorf. Door te kijken naar hedendaagse kunst brengt hij oude kunst opnieuw tot leven. En andersom, want Fuchs staat altijd open voor jonge kunstenaars en hetgeen zij ons willen vertellen. Kijken, lang en aandachtig kijken, dat is waar het bij hem om gaat en het is duidelijk dat hij daarin een enorme ervaring heeft opgebouwd. Die ervaring koppelt hij aan het vermogen om elk kunstwerk met open vizier tegemoet te treden en zich steeds weer te laten overrompelen door de verrassende details die het te bieden heeft.

Fuchs is een beschouwer die de ontwikkeling van kunstenaars nauwgezet volgt; niet alleen door tentoonstellingen te bezoeken, waar zij de voltooidde resultaten tonen, maar ook door hen op te zoeken in het atelier en daar gesprekken te voeren over wat nog in wording is. Gedurende enkele jaren werden deze ateliergesprekken publiek gemaakt via de radio in het VPRO-programma *De Avonden*. Ze maakten duidelijk met hoeveel ernst Fuchs kunstenaars benadert en hoezeer hij kunst ziet als een wisselwerking tussen denken en doen, een ongewis maar oneindig boeiend persoonlijk avontuur. De jury hecht er belang aan deze kwaliteit over het voetlicht te brengen als tegenhanger van alle aandacht die tegenwoordig uitgaat naar het rendement dat kunst oplevert.

In een periode waarin het maatschappelijk belang van hedendaagse kunst ter discussie lijkt te staan, is het essentieel dat een kunstcriticus zich niet enkel richt op professionals, maar voor een breed publiek toegankelijk probeert te maken wat niet voor iedereen onmiddellijk toegankelijk is. Met zijn vaste rubriek in *De Groene* richt Fuchs zich tot de in kunst geïnteresseerde leek. In heldere taal interpreteert hij de kunstwerken van zijn keuze, plaatst ze in een context en verheldert hun ontstaansgeschiedenis. De lezer kan met hem meekijken en leert op die manier omgaan met eigentijdse kunst. Maar de vragen die hij stelt, de thema's die hij aanroert, gaan verder dan educatie, ze betreffen kwesties waar de vakgemeenschap van kunsthistorici en –critici zich net zo goed mee bezig houdt of zou moeten houden.

Graag wil de jury ook een compliment uitdelen aan *De Groene*. Waar de kranten het tegenwoordig vaak af laten weten, neemt *De Groene* een unieke positie in door wekelijks uitvoerig en grondig aandacht te besteden aan zowel de hedendaagse kunstenaarspraktijk als aan kwesties van kunst- en cultuurbeleid.

De Prijs voor de Kunstkritiek is een oeuvreprijs. Het is duidelijk dat Rudi Fuchs in de afgelopen decennia een geschreven oeuvre heeft opgebouwd waarmee hij de beeldende kunst een grote dienst heeft bewezen en waarmee hij deze prijs meer dan verdient.